

Sygn. akt I ACa 1084/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Krystyna Golinowska (spr .)

Sędziowie : SA Alicja Myszkowska

SO del . Marta Witoszyńska

Protokolant: stażysta Iga Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2017 r. w Łodzi na rozprawie
sprawy z powództwa **M. N.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 21 kwietnia 2016 r. sygn. akt X GC 1153/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten tylko sposób, że zasądzoną kwotę 5654,70 euro obniża do kwoty (...),75 (dwa tysiące osiemset czterdzieści dwa euro i siedemdziesiąt pięć eurocentów);

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od M. N. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę (...) (cztery tysiące sto sześćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1084/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Łodzi 1. zasądził od (...) SA z siedzibą w W. na rzecz M. N. kwotę 5654,70 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od tej kwoty od dnia 8 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,

2. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie,

3. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9785 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. N. oraz (...) S.A. zawarli w dniu 15 maja 2010 r., umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym, na podstawie której ubezpieczyciel zobowiązał się wypłacić odszkodowanie w razie zajścia przewidzianego w umowie zdarzenia tj. wystąpienia szkody powstałej wskutek rabunku i kradzieży mienia z włamaniem lub całości ze środkiem transportu w trakcie postoju pojazdu. Powód

zgłosił ubezpieczycielowi szkodę polegającą na kradzieży przewożonego ładunku. Szkada została zarejestrowana pod numerem (...). W pismach z dnia 23 lipca 2012 r. i 3 października 2012 r. pozwany poinformował powoda, iż nie ma podstaw do przyjęcia odpowiedzialności za powyższą szkodę z uwagi na rażące niedbalstwo wnioskodawcy, które wyłącza odpowiedzialność ubezpieczyciela.

W dniu 14 lipca 2014 r. powód skierował do Sądu Rejonowego w Płocku wezwanie do próby ugodowej, żądając od pozwanego zapłaty kwoty 28811, 50 euro z odsetkami od dnia 30 lipca 2014 r. tytułem odszkodowania za szkodę powstałą w wyniku kradzieży z włamaniem przewożonego ładunku w postaci 102 telewizorów, ujawnionej w dniu 24 marca 2011 r. W dniu 8 września 2014 r. pozwany otrzymał odpis wniosku. Postępowanie zostało zakończone umorzeniem postępowania w dniu 13 października 2014 r.

Całość szkody w przedmiotowej sprawie, wraz z pierwszą ratą zasądzoną wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowego w Płocku w sprawie o sygn. V GC 1567/14, wynosiła 34573, 80 euro, co w przeliczeniu na walutę polską, zgodnie z kursem euro z dnia zapłaty poszczególnych rat przez powoda dawało kwotę 143975, 93 zł. W powyższej sprawie powód został pozwany przez ubezpieczyciela firmy (...), na rzecz której był wykonywany przewóz. W dniu 9 czerwca 2014 r. M. N. i ubezpieczyciel LIG (...) Co. Ltd z siedzibą w S. podpisali ugode. Zgodnie z ugodą powód zapłacił w dniu 1 sierpnia 2014 r. kwotę 5762, 30 euro, kolejną kwotę 5762, 30 euro w dniu 2 września 2014 r., kwotę 5762, 30 euro w dniu 1 października 2014 r., kwotę 5762, 30 euro w dniu 3 listopada 2014 r., kwotę 5762, 30 euro w dniu 1 grudnia 2014 r.

W dniu 7 grudnia 2015 r. pozwany wypłacił na rzecz powoda kwotę 89980, 28 zł tytułem należności dochodzonych w przedmiotowej sprawie.

Sąd I instancji wskazał, że ostatecznie spór pomiędzy stronami dotyczył jedynie zasadności naliczenia powodowi odsetek za opóźnienie.

W wyroku w pkt 2 Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z ar. 203 § 1 k.p.c. z uwagi na cofnięcie przez powoda pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia po zaspokojeniu przez pozwanego należności stanowiącej równowartość kwoty 23156, 80 euro, co miało miejsce po wytoczeniu powództwa w dniu 7 grudnia 2015 r.

Dokonując rozliczenia należności na rzecz powoda Sąd Okręgowy podniósł, że całość szkody w przedmiotowej sprawie, wraz z pierwszą ratą zasądzoną wyrokiem w sprawie o sygn. V GC 1567/14, wynosiła 34573, 80 euro, co w przeliczeniu na walutę polską, zgodnie z kursem euro z dnia zapłaty poszczególnych rat przez powoda dawało kwotę 143975, 93 zł. Powód wnosił o zasądzenie w przedmiotowej sprawie kwoty 28811, 50 euro wraz z odsetkami ustawowymi szczegółowo przedstawionymi w pkt 1 pozwu. Dochodzona kwota w przeliczeniu na polską walutę, zgodnie z kursem euro z dnia zapłaty poszczególnych rat przez powoda wynosiła 120890, 75 zł (art. 358 § 2 k.c.). Zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia, powód ponosił 15 % udział własny w przypadku wystąpienia szkody, odszkodowanie winno być pomniejszone o tę wartość, a więc w przeliczeniu na walutę polską winno wynosić 102757, 14 zł.

Odsetki ustawowe za opóźnienie (art. 481 k.c.) od należności głównej na dzień zapłaty, tj. 7 grudnia 2015 r., wyniosły w przeliczeniu na walutę polską 10852, 98 zł. Dokonaną wpłatę powód, co wynika z jego oświadczenia jako wierzyciela, zarachował w pierwszej kolejności na należne odsetki, zaś w pozostałej części, tj. co do kwoty 79127, 30 zł na najdalej wymagalne należności główne.

W efekcie Sąd I instancji uznał za prawidłowe rozliczenie powoda i przyjął, że do zapłaty pozostała, w przeliczeniu na polską walutę, kwota 23629, 84 zł tytułem ostatniej uiszczony raty, tj. płatności dokonanej przez powoda w dniu 1 grudnia 2014 r. Przeliczając kwotę 23629, 84 zł na euro zgodnie z kursem z dnia zapłaty przez powoda ostatniej raty (4,1788 zł), do zapłaty pozostaje kwota 5654, 70 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od tej kwoty od dnia 8 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty. Wskazał również, że wezwanie do próby ugodowej przerwało w dniu 14 lipca 2014 r. bieg przedawnienia roszczenia w zakresie należności głównej, jak i świadczenia ubocznego. Po zakończeniu postępowania w sprawie V GCo 441/14 bieg terminu przedawnienia rozpoczął się na nowo. Zatem w

dacie wniesienia pozwu należność główna z umowy ubezpieczenia ani należność odsetkowa nie były przedawnione (art. 118 k.c.).

Dalej Sąd meriti stwierdził, że po myśli art. 358 § 2 k.c., wartość waluty obcej, w przypadku spełnienia przez dłużnika świadczenia w walucie polskiej, określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia. Zatem powód zasadnie i dokonał powyższych rozliczeń na podstawie średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP w dniach zapłaty przez powoda poszczególnych rat na rzecz LIG (...) Co. Ltd z siedzibą w S..

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Okręgowy uzasadnił treścią art. 98 k.p.c., obciążając nimi w całości pozwanego, jako przegrywającego spór, także w zakresie cofniętego powództwa, z uwagi na zaspokojenie należności głównej dopiero po jego wytoczeniu przez powoda.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją w części, a mianowicie ponad kwotę 2842, 70 euro pozwany wraz z całością zasądzonych na rzecz powoda odsetek i kosztów procesu, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego, to jest:

- art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c. w zw. z § 24 i 25 ust. 2 o.w.u. odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym poprzez zasądzenie świadczenia określonego niezgodnie z treścią łączącej strony umowy,

- art. 23 ust. 3 Konwencji CMR poprzez pominięcie okoliczności, że odszkodowanie nie może przewyższać 8, 33 SDR za jeden kg wagi przewożonego ładunku brutto,

2. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a w szczególności:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego w sposób dowolny, bez jego wszechstronnego rozważenia w oparciu o zasady logiki i doświadczenia życiowego i jego wybiórczą ocenę, co skutkowało dokonaniem ustaleń sprzecznych z treścią zawartej umowy ubezpieczenia, dokonanie błędnej wykładni łączącej strony umowy ubezpieczenia oraz zaniechaniem poprawnego zastosowania franszyzy redukcyjnej w wysokości 15 %,

- art. 227 w zw. z art. 235 k.p.c. oraz art. 6 k.c. poprzez uwzględnienie powództwa pomimo jego nieudowodnienia.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna w przeważającej części.

Bezasadne okazały się zarzuty naruszenia prawa procesowego, które nie zostały w należyty sposób uzasadnione.

W szczególności nietrafny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Stosownie do powołanego przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. Należy zaakcentować, że w orzecznictwie wskazuje się, iż dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie Sądu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. akt VI ACa 567/06). W szczególności strona skarżąca powinna wskazać, jakie kryteria oceny naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając. W wywiedzionej apelacji pozwana nie wykazała przy użyciu argumentów o charakterze jurydycznym, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, gdyż tylko takie uchybienie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca

2004 r., sygn. akt II CK 369/03). Przede wszystkim skarżący nie wskazał, jakich konkretnych dowodów dotyczy zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Z kolei zarzut naruszenia art. 227 i 235 k.p.c. nie został w ogóle uzasadniony, co uniemożliwia dokonanie kontroli instancyjnej w tym zakresie. Podkreślić również należy, że w postępowaniu przed sądem I instancji pozwany nie wykazał żadnej inicjatywy dowodowej, poprzestając w odpowiedzi na pozew na stwierdzeniu, że zrealizował objętą pozewem należność główną w całości i wnosi o oddalenie powództwa.

Zasadny okazał się natomiast zarzut naruszenia prawa materialnego. Poza sporem pozostaje okoliczność, że pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę poniesioną przez powoda będącego przewoźnikiem w wyniku kradzieży przewożonego ładunku w postaci telewizorów. Zgodnie z § 25 ust. 2 ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym odszkodowanie wypłacane jest w złotych, przy zastosowaniu kursu średniego NBP z dnia powstania szkody. Nie zasługuje na akceptację stanowisko powoda, że wprawdzie roszczenie o zapłatę odszkodowania staje się wymagalne w dniu powstania szkody, jednakże z uwagi na zawarcie przez powoda ugody z LIG (...) Co. Ltd z siedzibą w S. w sprawie X GC 948/13 Sądu Okręgowego w Łodzi termin wymagalności roszczenia został przesunięty, co wyłącza zastosowanie § 25 ust. 2 o.w.u. Wbrew pogładowi powoda wniosku takiego nie da się wysnuć z dyspozycji przepisu art. 358 § 2 k.c., zgodnie z którym wartość waluty obcej określa się według kursu średniego NBP z dnia wymagalności roszczenia. Również okoliczność umownego (w wyniku zawarcia ugody sądowej) określenia sposobu zapłaty za utracony towar wobec ubezpieczyciela podmiotu, na rzecz którego wykonywany był przewóz nie wyłącza zastosowania ogólnych warunków ubezpieczenia, których postanowienia nie uchybiają przepisom ustawy, a więc są prawnie skuteczne (art. 807 k.c.). Niekwestionowana jest okoliczność, że kurs euro NBP z dnia powstania szkody (kradzieży ładunku), to jest z dnia 24 marca 2011 r. wynosił 4,0270 zł. Powyższą wartość waluty należy zatem przyjmować do obliczenia odszkodowania należnego powodowi. Skoro łączna wysokość szkody poniesionej przez powoda wyniosła 34573, 80 euro, zaś strony zastrzegły w umowie ubezpieczenia franszyzę redukcyjną w wysokości 15 %, należność na rzecz ubezpieczonego odpowiadała kwocie 29387, 73 euro. Podlegała ona dalszemu pomniejszeniu o kwotę 5732, 60 euro, którą powód otrzymał od pozwanego w wyniku postępowania w sprawie V GC 1567/14 Sądu Rejonowego w Płocku, w której dochodził częściowej zapłaty należnego odszkodowania. W efekcie do zapłaty pozostawała kwota 23655, 13 euro. Niesporne były również terminy wymagalności świadczeń dochodzonych przez powoda, co według prawidłowego wyliczenia skarżącego odpowiada sumie odsetek w kwocie 2344, 42 euro. Łącznie do zapłaty pozostawała zatem kwota (...), 57 (...), 13 + (...), 42) euro. Pozew został cofnięty co do kwoty 23156, 80 euro. Zasadzeniu podlegała więc kwota 2842, 75 euro.

Z tych względów zaistniała konieczność wydania wyroku reformatorijnego poprzez obniżenie zasądzonej na rzecz powoda kwoty, o czym orzeczono w pkt I wyroku, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Z uwagi na powyższy wynik kontroli instancyjnej, zbędne stało się ustosunkowanie do zarzutów naruszenia art. 23 ust. 3 Konwencji CMR.

Apelacja została skierowana również do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w I instancji, lecz okazała się w tym zakresie bezzasadna i podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c., ponieważ pozwany nie przedstawił merytorycznego stanowiska w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, a roszczenie w znacznej części zostało zaspokojone dopiero w toku niniejszego postępowania, a więc usprawiedliwione jest uznanie strony pozwanej za przegrywającą proces w I instancji w całości.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty postępowania apelacyjnego złożyły się opłata od apelacji w kwocie 567 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł ustalone na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).